Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

La Bastida Vella

Santa Eulàlia de Ronçana

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Camí de la Bastida
Emplaçament	Des de la carretera de Bigues, a l'encreuament amb el camí del gual a l'esquerra

Coordenades:

Latitud:	41.63652
Longitud:	2.22824
UTM Est (X):	435722
UTM Nord (Y):	4609708

Classificació

Número de fitxa	08248 - 124
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XII-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La coberta i el balcó de la façana es troben en mal estat.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	000113500DG30H0001FU
Autoria de la fitxa	Marta Lloret Blackburn - Antequem S.L.
Data de registre de la fitxa:	dl., 19/09/2011 - 02:00

Descripció

La Bastida Vella és una casa forta medieval sobre la qual es va consolidar una sala entre els segles XV i XVI. La part primitiva de l'edifici la situem en el cos de tramuntana, on a la planta baixa els murs tenen una amplada considerable i s'obren amb espitlleres a les quatre cares. Sobre d'aquest cos es va construir la sala, on el noble hi feia estada. La situació d'un portal gòtic- renaixentista en aquest pis indica que s'hi accedia des d'una escala exterior, que probablement estava situada en el pati d'armes. Durant el segle XVIII es va construir un nou volum, suposem que sobre el pati d'armes, que va integrar ambdues parts com un únic edifici.

L'edifici primitiu l'hem de situar al sector de tramuntana del volum actual. És de planta rectangular, consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a una vessant que fa el desaiguat a tramuntana. A nivell del pis de les façanes de ponent i llevant s'obre amb una finestra gòtica-renaixentista, totes dues amb arquets lobulats i guardapols, decorades amb mascarons i motius vegetals. A la façana de migdia també hi ha un magnífic portal d'arc carpanell de pedra, amb guardapols i mascarons esculpits. Actualment, s'accedeix a aquest des de la sala del segon volum. Aquest volum és de planta rectangular i s'estructura en tres crugies. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. El frontis es composa simètricament segons tres eixos, definits per obertures d'arc pla arrebossat, llevat del portal i una de les finestres de pedra. En el portal hi ha inscrit: "GRIMAU / ME FECIT/ 1744". Les finestres dels pisos superiors estan protegides amb balustrades, excepte la central, que té sortida a un balcó de baranes forjades. A nivell de les golfes de la façana de ponent s'hi obre una galeria horitzontal amb pòrtics d'arc rebaixat arrebossat, alguns dels quals estan tapiats. El revestiment dels murs es manté arrebossat amb morter de calç.

A l'interior de la masia s'hi manté la distribució característica, amb les estances de la planta baixa cobertes amb volta rebaixada i amb bigues de fusta als pisos superiors.

Història

La primera notícia que tenim del nom Bastida es remunta a l'any 1195, quan Guerald de Bastida va acensar el mas Paiàs a favor de Pere Paiàs. L'any 1227 Bernat de Villar, castlà del castell de Montbui, va llegar mig molí que tenia en dit feu a Arnau de Bastida. Aquest molí podria correspondre's amb l'actual molí d'en Burch, ja que consta que al molí d'en Bastida hi vivia el 1552 en Gabriel Burch. La família noble dels Bastida era una de les beneficiàries del delme de Sant Genís de l'Ametlla, junt amb el seu rector i el noble Bernat de Rosanes, del casal de Rosanes de la Garriga. A mitjans del segle XV, els Bastida esdevenen propietaris de la casa de Bigues (avui coneguda com a can Badell), on la família s'acabaria traslladant poc després. A partir d'aleshores, el casal va ser ocupat per masovers. En aquest moment, la filla d'Aldonça de Bastida, Francina es va casar amb Joan Palol, de la casa Palol de l'Empordà. Desafortunadament, l'epidèmia de la pesta va acabar amb la vida de bona part de la família, llevat de la seva filla Liença. Aquesta va casar-se amb Bernat Ocelló però moriren sense descendència, pel que van deixar la propietat a Joan de Vilafranca. El darrer Vilafranca que va posseir la casa va ser Anna, filla de Lluís, que en casar-se amb Francesc de Grimau i de Llupià l'any 1603 va ser la darrera en portar aquest nom. També va ser la darrera de la família Bastida que seria enterrada a l'església de Santa Eulàlia. El llinatge dels Grimau va obtenir nombrosos títols i distincions, ja sigui per les seves exitoses carreres militars com pel casament amb altres membres de la noblesa catalana. A principi del segle XIX, Magí Anton de Villalonga i de Grimau va vendre el casal a Josep Anton Llobet i Vall-llossera, fill d'una família de notaris de Caldes. Els seus descendents la van vendre l'any 1915 a Lluís Barbany, propietari de Can Barbany del molí, la família del qual en manté la propietat.

Bibliografia

CANTARELL, C.; CIURANS, X. (2010). El patrimoni històric de Santa Eulàlia de Ronçana. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.
CIURANS, X. (2000). "Cases que tenen història: La Bastida Vella", Anuari Local, núm. 38. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.